

NATIONALT NETVÆRK AF
SKOLETJENESTER

Skab sammenhæng mellem skolens undervisning og eksterne læringsmiljøer

Pointer og værktøjer baseret på den nationale kortlægning
*Faglig integration af eksterne læringsmiljøers undervisningstilbud i
skolernes undervisningsforløb*

LÆS DEN FULDE
KORTLÆGNING OG
MEGET MERE PÅ
skoletjenestenetvaerk.dk

Hvordan planlægger læreren undervisning i et eksternt læringsmiljø?

Når læreren inddrager et undervisningstilbud fra et eksternt læringsmiljø i sin undervisning, er forskellige faktorer styrende for, hvordan læreren planlægger og integrerer dette. Samtidig har den tilgang til planlægning, læreren foretrækker, indflydelse på samspillet mellem undervisningstilbuddet og undervisningen i skolen.

Om læreren først udvælger et undervisningstilbud eller tager afsæt i et allerede planlagt forløb i skolen, kan f.eks. have betydning for muligheden for at tilpasse undervisningen til hinanden.

På baggrund af 33 interviews med lærere og undervisningsansvarlige fra eksterne læringsmiljøer følger her fire bud på, hvordan lærere planlægger undervisningen, der kan inspirere til den forventningsafstemning, du og læreren kan foretage:

Læreren tager afsæt i et allerede planlagt undervisningsforløb i klassen

Læreren har planlagt et undervisningsforløb med dertilhørende læringsmål, som han eller hun ønsker at udfolde med et relevant undervisningstilbud i et eksternt læringsmiljø.

Undervisningstilbuddet skal understøtte læringsmålene i lærerens undervisningsforløb, og typisk bliver det valgt i forbindelse med årsplanlægningen, der så småt starter op i maj.

Læreren lader undervisningstilbuddet i det eksterne læringsmiljø rammesætte undervisningsforløbet i klassen

Læreren kan også vælge et undervisningstilbud og med afsæt i dette planlægge og gennemføre undervisningen i skolen.

Typisk vil det ske i forbindelse med enten længerevarende forløb som et samarbejde eller et partnerskab, eller hvis læreren i løbet af skoleåret modtager et tilbud, han eller hun af forskellige grunde ikke kan sige nej til.

Gensidig tilpasning af undervisningsforløbet i klassen og undervisningstilbuddet i det eksterne læringsmiljø

Læreren og det eksterne læringsmiljø tilpasser deres undervisning til hinanden ved at drøfte og justere indhold og metoder.

Med denne tilgang bliver den faglige sammenhæng i det samlede undervisningsforløb understøttet, og læreren har bedre mulighed for at sikre, at forløbet lever op til relevante faglige mål.

Læreren bruger undervisningstilbuddet som enkeltstående oplevelse

Læreren kan også vælge et undervisningstilbud uafhængigt af undervisningen i skolen. Det kan være af hensyn til klassens sociale fællesskab, fordi læreren ønsker at støtte den generelle dannelse, eller alene fordi klassen skal have en fælles oplevelse.

Og på trods af at undervisningstilbuddet ikke integreres i undervisningen på skolen, oplever de adspurgte lærere alligevel, at undervisningen i de eksterne læringsmiljøer understøtter relevante faglige mål.

Skab sammenhæng i undervisningen med en aktiv lærerrolle

Det er ikke kun eleverne, der er på udebane i et eksternt læringsmiljø; det er læreren også. Derfor er det en god idé at være tydelig omkring den rolle, du ønsker, læreren skal indtage: Læreren kan f.eks. deltage på lige fod med eleverne, indtage en supplerende underviserrolle eller holde orden på klassen uden at indgå i undervisningen.

Nogle lærerroller understøtter i højere grad sammenhængen mellem undervisning i det eksterne læringsmiljø og undervisning på skolen. Ved at give læreren plads til at bidrage aktivt til undervisningen og skabe koblinger til forløb i skolen, øges sammenhængen i undervisningen.

Hvilke informationer har læreren brug for?

For at give læreren mulighed for at skabe en god integration af undervisningstilbuddet i det planlagte undervisningsforløb er der en række faglige og praktiske informationer fra det eksterne læringsmiljø, der er gode at kommunikere ud:

- ▶ Programmet for dagen
- ▶ Emne og fagligt fokus
- ▶ Læringsmål
- ▶ Pædagogisk tilgang
- ▶ Faglige og praktiske forventninger til elever og lærere
- ▶ Læremidler til før, under og efter

Kommunikationen mellem læreren og det eksterne læringsmiljø kan foregå både skriftligt og mundtligt. Hvis der er tale om et fleksibelt undervisningstilbud, der tilpasses den enkelte klasse, kan der især være behov for supplerende mundtlig forventningsafstemning.

Som det fremgår af listen ovenfor, kan en forventningsafstemning både omhandle faglige og praktiske emner. Her er eksempler på, hvilke spørgsmål en forventningsafstemning kan besvare, som du kan lade dig inspirere af:

- ▶ Hvilket klassetrin er undervisningstilbuddet målrettet?
- ▶ Hvilke aktiviteter og metoder benyttes?
- ▶ Skal eleverne forberede sig inden?
- ▶ Kan undervisningstilbuddet understøtte fagmål og kompetencemål?
- ▶ Har du læremidler, som læreren kan bruge i undervisningen på skolen?
- ▶ Er der plads til, at læreren indtager en aktiv, supplerende rolle i undervisningen?

På skoletjenestenetvaerk.dk kan du finde forskellige værktøjer, der kan styrke dit samarbejde med læreren

Placering af undervisningstilbud før, under eller efter?

Undervisningstilbud i eksterne læringsmiljøer kan i sig selv anses som læremidler, idet de supplerer skolernes formelle undervisning: De kan derfor benyttes før, under eller efter et undervisningsforløb i skolen.

De tre tidspunkter rummer forskellige potentialer og giver anledning til forskellige typer af læring og erfaringer hos eleverne:

Før

Undervisningstilbud som opstart på et undervisningsforløb

Ved at placere et undervisningstilbud i starten af et undervisningsforløb kan eleverne tilegne sig viden og praktiske erfaringer, der er væsentlige for den efterfølgende undervisning på skolen.

Undervisningen i det eksterne læringsmiljø kan således udgøre et betydningsfuldt fundament for den efterfølgende undervisning.

Under

Undervisningstilbud undervejs i undervisningsforløb

Læreren kan vælge at udfolde et undervisningsforløb i skolen ved at placere et undervisningstilbud fra et eksternt læringsmiljø undervejs.

Det kan supplere den igangværende undervisning med ny viden og nye erfaringer for eleverne.

Efter

Undervisningstilbud som afslutning på et undervisningsforløb

Når læreren vælger at placere undervisningstilbud som afslutning på et undervisningsforløb, kan det f.eks. handle om at skabe motivation for det faglige indhold og for at have en fælles oplevelse at se frem til.

Placeringen af undervisningstilbuddet som afslutning kan også være et fagligt valg, fordi det eksterne læringsmiljø tilbyder en særlig perspektivering på det faglige forløb, eleverne har været igennem.

Idéer til at kvalificere dine undervisningsmaterialer

Mange eksterne læringsmiljøer tilbyder forskellige former for materialer til før, under og efter besøget. De kan indeholde forslag til opgaver, aktiviteter eller yderligere læsning.

Om lærerne anvender læremidlerne, afhænger af forskellige faktorer.

Du kan bruge følgende som et refleksionsredskab til at kvalificere dine egne undervisningsmaterialer:

- ▶ Er det faglige indhold aktuelt og opdateret?
- ▶ Passer sværhedsgraden til klassens faglige niveau?
- ▶ Hvordan kan dit materiale bruges? Som et samlet materiale eller skal det bruges før, under eller efter undervisningstilbuddet?
- ▶ Overvej at lave materialer, der består af mindre elementer, der kan samles på forskellig vis efter behov.

Om publikationen

Denne publikation er baseret på Nationalt netværk af skoletjenesters nationale kortlægning *Faglig integration af eksterne læringsmiljøers undervisningstilbud i skolernes undervisningsforløb* fra 2017.

På baggrund af 33 interviews med lærere og undervisningsansvarlige fra eksterne læringsmiljøer udforskede kortlægningen, hvilke elementer der understøtter lærerens muligheder for faglig integration mellem egen undervisning på skolen og undervisning i eksterne læringsmiljøer. Det blev udfoldet med konkrete handleanvisninger til eksterne læringsmiljøer, der ønsker at understøtte lærerens arbejde med faglig integration.

Med faglig integration menes, hvordan det faglige indhold i undervisningen på skolen integreres med det faglige indhold i undervisningstilbuddene fra de eksterne læringsmiljøer. Det vil sige den proces, hvormed adskilte faglige enheder forenes, så de tilsammen skaber en helhed. Målet med den faglige integration er at styrke elevernes faglige udbytte og læring.

Publikationen præsenterer de vigtigste pointer fra kortlægningen.

Læs den fulde kortlægning på skoletjenestenetvaerk.dk.

Redaktion: Katrine Johnsen og Marie Damsgaard Andersen (ansv.)
Dataindsamling og analyse: Marie Festersen Andersen
Analyse og tekst: Emma Karolina Blomqvist
Grafisk design: lefischer.dk / Le Lyhne Fischer

©Nationalt netværk af skoletjenester, 2019
Gyldenløvesgade 15, 5.
1600 København V
www.skoletjenestenetvaerk.dk
www.facebook.com/Nationaltnetvaerkafskoletjenester